

Betalningsbalansen

Tredje kvartalet

9.54
-1403.93

-81.91

-1465.29

-661.00
-150.00
2706.20

-139.24

-114.52

-615.00
-50.00

14989
13585

1350

120

Betalningsbalansen

Tredje kvartalet 2013

Balance of Payments. Third quarter 2013

Statistics Sweden
2013

Producent
Producer SCB, enheten för betalningsbalans och finansmarknadsstatistik
Statistics Sweden, Balance of Payments and Financial Markets
Box 24300
SE-115 81 Stockholm
+46 8 506 940 00

Förfrågningar
Enquiries Fredrik Öhrström, +46 8 506 941 12
fredrik.ohrstrom@scb.se
Staffan Ekdal, +46 8 506 948 84
staffan.ekdal@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet i denna publikation. Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, *Betalningsbalansen. Tredje kvartalet 2013.*

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, *Balance of Payments. Third quarter 2013.*

Omslag/Cover: Ateljén, SCB
Foto/Photo: iStock

URN:NBN:SE:SCB-2013-FM04BR1304_pdf (pdf)

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se.
This publication will only be published on www.scb.se.

Förord

Betalningsbalansen sammanställs och publiceras sedan 2007 av Statistiska centralbyrån på uppdrag av Sveriges riksbank.

Betalningsbalansen är en sammanställning av Sveriges reala och finansiella transaktioner med omvärlden och delas in i bytesbalansen, kapitalbalansen och den finansiella balansen.

Denna rapport omfattar utfallet av tredje kvartalet 2013.

Statistiska centralbyrån, november 2013

Folke Carlsson

Christina Ekblom

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	6
Betalningsbalansen tredje kvartalet 2013	7
Bytesbalansen	8
Handel i varor och tjänster	8
Faktorinkomster	11
Löpande transfereringar	14
Kapitalbalansen	14
Finansiell balans	15
Direkta investeringar	15
Portföljinvesteringar	16
Finansiella derivat	17
Övriga investeringar	18
Valutareserven	18
Revideringar	19
Vad är betalningsbalansen?	20
En härledning av betalningsbalansen	20
Sambandet med utlandsställningen	22

Sammanfattning

Den finansiella balansen präglas av inflöden i portföljinvesteringar då svenska banker ökat sin upplåning i räntebärande värdepapper utgivna i utlandet. Samtidigt visar övriga investeringar utflöden då svenska banker ökat sina tillgångar i utlandet.

Därutöver avspeglas även statens försäljning av aktier i Nordea i portföljinvesteringar och övriga investeringar. Försäljningen av aktierna bidrog till kapitalinflöden i portföljinvesteringar. Samtidigt genererades kapitalutflöden i övriga investeringar eftersom Riksgälden till följd av försäljningen ökade sina depositioner i utlandet. Totalt gav portföljinvesteringar ett nettoinflöde på 90 miljarder kronor medan övriga investeringar gav ett nettoutflöde på 110 miljarder kronor.

Bytesbalansen gav tredje kvartalet ett överskott på 54 miljarder kronor vilket är i nivå med samma period föregående år. Överskottet i handel med varor och tjänster har minskat medan överskottet i faktorinkomster ökat.

Betalningsbalansen tredje kvartalet 2013

Bytesbalansen gav tredje kvartalet ett överskott på 54 miljarder kronor vilket är i nivå med samma kvartal föregående år. Kapitalbalansen gav ett utflöde på drygt 2 miljarder kronor och den finansiella balansen genererade ett nettoutflöde på 15 miljarder kronor.

Betalningsbalansen delas in i *bytes-*, *kapital-* och den *finansiella balansen* och är en sammanställning av ett lands reala och finansiella transaktioner med omvärlden. Värdeförändringar orsakade av t.ex. förändrade marknadsvärden och valutakursförändringar är exkluderade varför förändrade ställningsvärden inte till fullo kan förklaras av betalningsbalansen transaktioner.

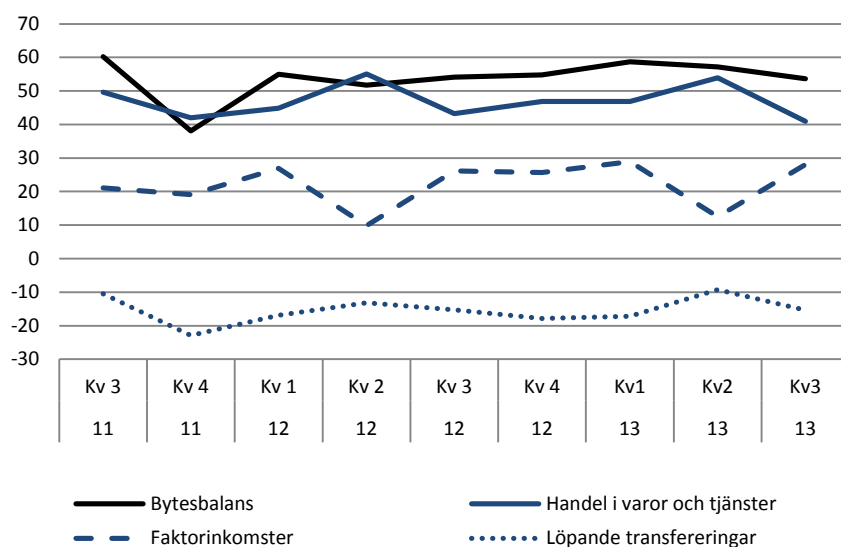
Bytesbalansen ger en bild av ett lands reala flöden med omvärlden och består av handel- och tjänstebalansen, faktorinkomster och löpande transfereringar såsom t.ex. EU-bidrag och avgifter. *Kapitalbalansen* består i huvudsak av EU-bidrag/avgifter samt U-bistånd för reala investeringar och utgör en mycket liten del av betalningsbalansen. Den *finansiella balansen* delas in i direktinvesteringar, portföljinvesteringar, övriga investeringar, finansiella derivat och valutareserven. Den finansiella balansen visar hur ett underskott i bytes- och kapitalbalansen finansieras eller vilka investeringar som görs vid ett överskott.

Relationen mellan bytes-, kapital- och den finansiella balansen gör att summan av dessa poster ska bli noll. På grund av mätfel, periodiseringar etc. uppstår dock en restpost som är en residual av diskrepansen. Bytes- och kapitalbalansen illustrerar således om ett land är nettoutlånare eller nettolåntagare.

Bytesbalansen

Bytesbalansen gav tredje kvartalet ett överskott på 54 miljarder kronor vilket är i nivå med samma kvartal föregående år. Överskottet i handel i varor och tjänster har minskat något medan överskottet i faktorinkomster ökade något. Diagram 1 nedan visar att merparten av överskotten kommer från handel med varor och tjänster.

Diagram 1: Bytesbalansen och dess ingående poster, mdr SEK

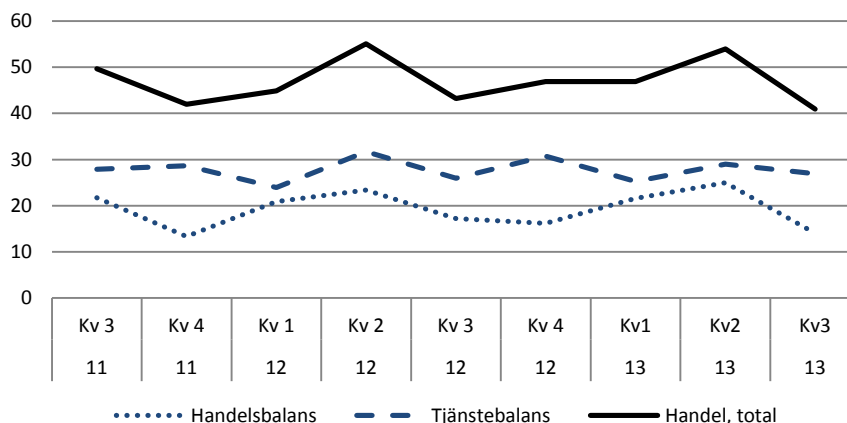

Handel i varor och tjänster

Utrikeshandel i varor och tjänster som är nettot av export och import var tredje kvartalet positivt och uppgick till 41 miljarder kronor. Samma kvartal föregående år uppgick nettot till 43 miljarder kronor. Ett minskat överskott i varuhandeln har bidragit negativt, medan överskottet i tjänstehandeln ökade något.

Handel i varor och tjänster beskrivs i termer av *handels- och tjänstebalans*. Handelsbalansen utgör nettot av de varor som importeras och exporteras till och från Sverige och tjänstebalansen är motsvarande för tjänster. Diagram 2 visar att tjänstebalansen står för större delen av överskottet i utrikeshandeln.

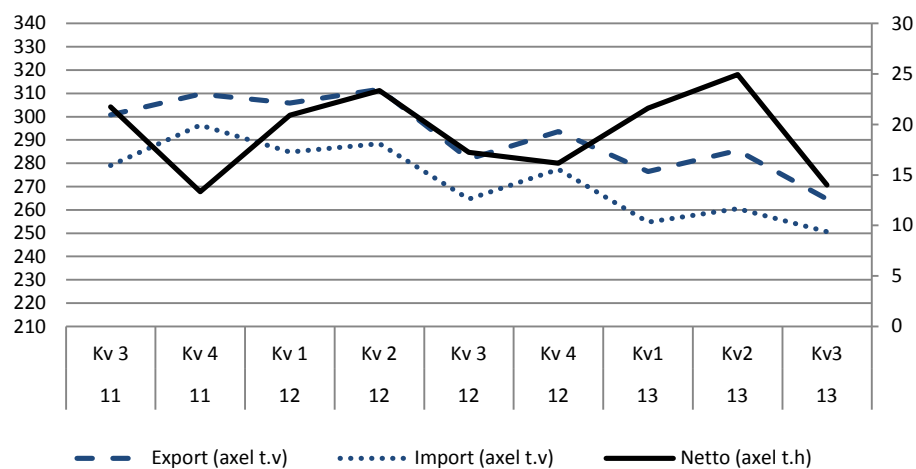
Diagram 2: Handel uppdelat på handels- och tjänstebalans, netto mdr SEK

Handelsbalansen

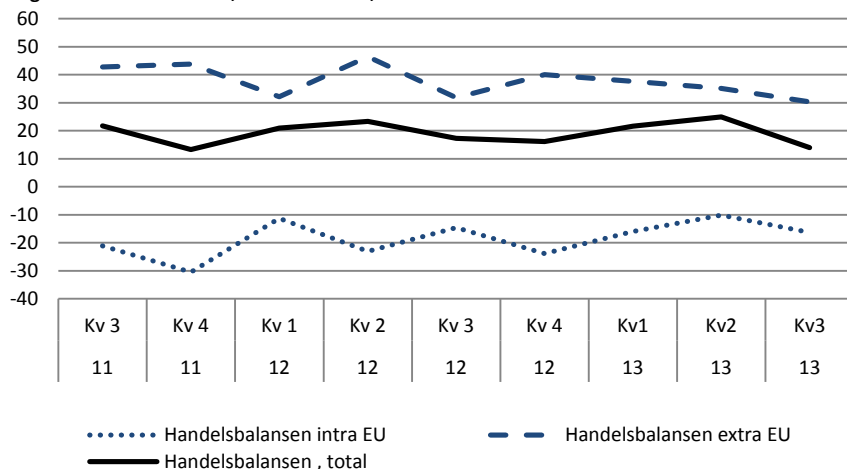
Överskottet i handelsbalansen minskade och uppgick tredje kvartalet till 14 miljarder, kronor vilket kan jämföras med samma kvartal föregående år då det uppgick till 17 miljarder kronor. Både exporten och importen minskade jämfört med samma kvartal föregående år. Exporten minskade mer än importen vilket medförde ett lägre överskott i handelsbalansen.

Diagram 3: Handelsbalans, mdr SEK

Handelsbalansen visar fortsatt överskott mot länder utanför EU medan handelsbalansen mot EU-länder visar underskott.

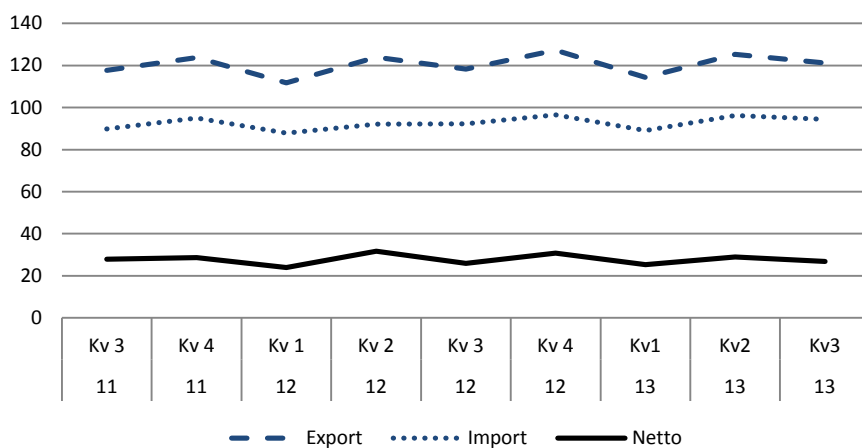
Diagram 4: Handelsbalans, intra- extra EU, mdr SEK

Tjänstebalansen

Utrikeshandeln med tjänster gav tredje kvartalet ett överskott på 27 miljarder kronor. Det är i nivå med samma kvartal föregående år då överskottet uppgick till 26 miljarder kronor. Tjänsteexporten uppgick under kvartalet till 121 miljarder kronor medan tjänsteimporten uppgick till 94 miljarder kronor. Både exporten och importen ökade därmed något i jämförelse med samma kvartal föregående år.

Diagram 5: Tjänstebalans, mdr SEK

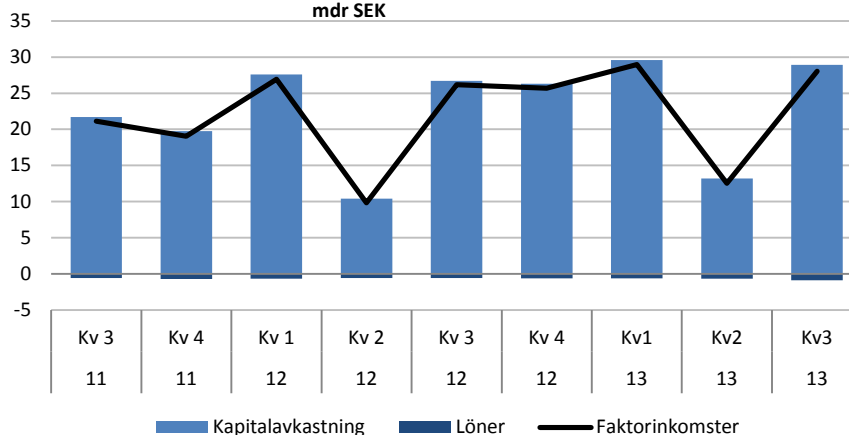
Bland tjänsteslagen bidrog transporter med ett överskott på 5 miljarder kronor medan resor bidrog med ett underskott på 8 miljarder kronor och övriga tjänster bidrog med ett överskott på 30 miljarder kronor. Underskott i posten resor innebär att importen överstiger exporten. Import avser svenskars konsumtion vid resande i utlandet medan export avser utländsk konsumtion vid resande i Sverige. Bland övriga tjänster bidrog merchanting med störst överskott följt av data- och informationstjänster samt licenser och royalties.

Merchanting bidrar med en stor del av överskottet i tjänstehandeln och överskotten har fortsatt öka i jämförelse med samma kvartal föregående år. Merchanting finns endast under export och är den försäljningsmarginal som uppstår när svenska företag köper varor och säljer dem vidare på världsmarknaden utan att de importeras till Sverige.

Faktorinkomster

Faktorinkomster består av lön för arbete och avkastning på investerat kapital. Kapitalavkastningen bidrar med den större delen av faktorinkomsterna vilket även illustreras i diagram 6. Under tredje kvartalet uppgick överskottet i faktorinkomster till 28 miljarder kronor.

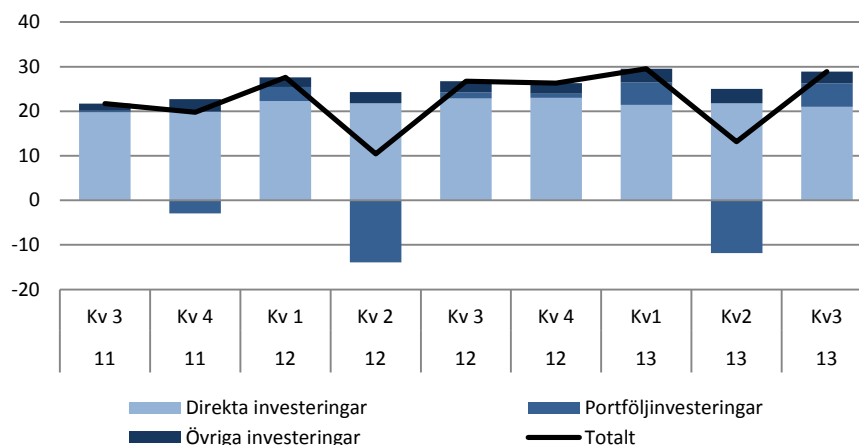
Diagram 6: Faktorinkomster uppdelat på kapitalavkastning och löner, netto mdr SEK

Kapitalavkastning

Kapitalavkastningen i bytesbalansen är avkastning på Sveriges tillgångar och skulder gentemot utlandet och delas in i *direktinvesteringar*, *portföljinvesteringar* och *övriga investeringar*.

Diagram 7: Kapitalavkastning uppdelat på tillgångsslag, netto mdr SEK

Kapitalavkastningen bidrar med ett överskott på 29 miljarder kronor, vilket är något högre jämfört med samma period föregående år. Det är främst avkastningen på portföljinvesteringar som bidragit till det ökade överskottet i kapitalavkastningen.

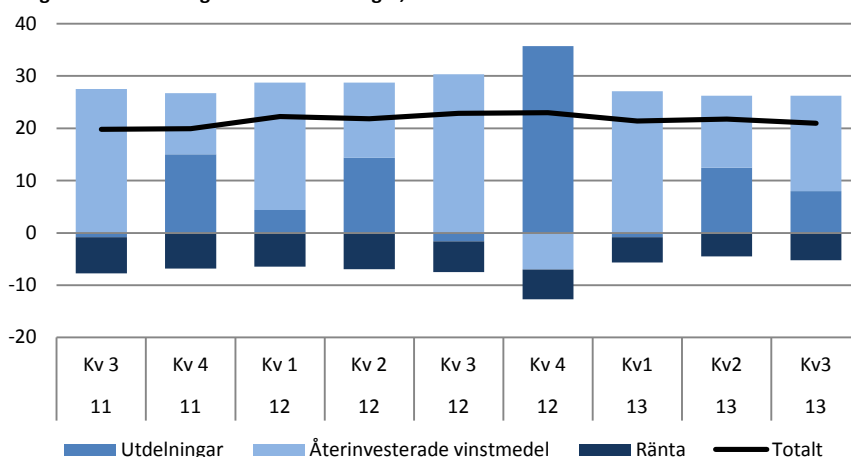
Avkastning direkta investeringar

Avkastningen på direkta investeringar gav tredje kvartalet ett överskott på 21 miljarder kronor. Avkastningen på svenska direkta investeringar i utlandet uppgick till 55 miljarder kronor medan avkastningen på utländska direktinvesteringar i Sverige uppgick till 34 miljarder kronor.

Erhållna utdelningar från direktinvesteringar i utlandet uppgick till 13 miljarder kronor medan lämnade utdelningar till utländska ägare uppgick till 5 miljarder kronor. Det innebär att en stor del av avkastningen har återinvesterats. Räntor på lån inom direktinvesteringsförhållande bidrog negativt med ett utflöde på 5 miljarder kronor.

Vid publicering av detta kvartal har avkastningen för 2012 som varit preliminär nu ersatts med utfallsvärden.

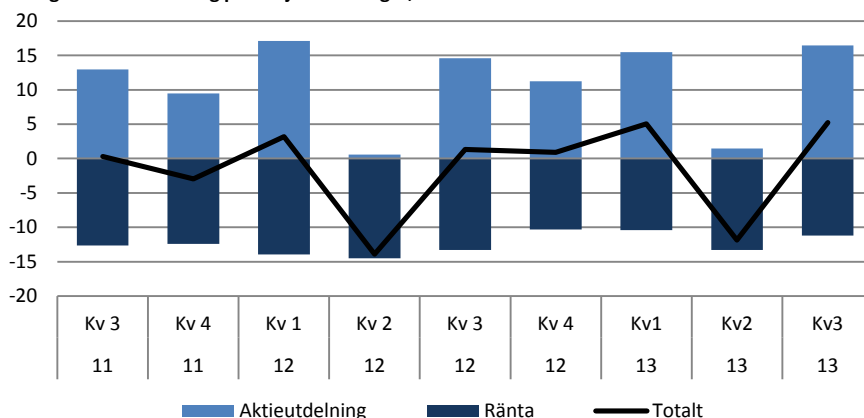
Diagram 8: Avkastning direkta investeringar, netto mdr SEK

Avkastning portföljinvesteringar

Avkastning på portföljinvesteringar består av utdelningar på aktier samt ränta på räntebärande värdepapper. Posten är säsongvarierad vilket främst beror på aktieutdelningarna. Generellt är det under det andra kvartalet som utdelningar i svenska bolag realiserats vilket ger större utflöden under det kvartalet.

Diagram 9: Avkastning portföljinvesteringar, netto mdr SEK

Avkastningen på portföljinvesteringar genererade ett kapitalöverskott på 5 miljarder kronor under årets tredje kvartal vilket är knappt 4 miljarder mer jämfört med samma kvartal 2012.

Aktieutdelningar som innefattar såväl aktieutdelningar som avkastning på fonder ökade med 2 miljarder jämfört med motsvarande kvartal 2012.

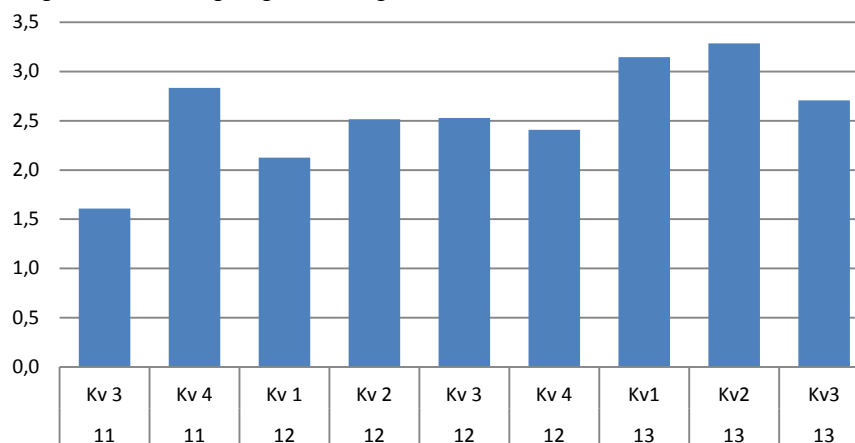
Utflödet i räntor från räntebärande värdepapper minskade med 2 miljarder jämfört med motsvarande period 2012. Det förklaras främst av stigande räntor på utländska obligationer.

Avkastning övriga investeringar

Avkastningen på övriga investeringar består av avkastningen på lån och depositioner och följer därför med utvecklingen av Sveriges ställningsvärden för övriga investeringar.

Nettoavkastningen på övriga investeringar uppgick under tredje kvartalet till 3 miljarder kronor. Avkastningen på övriga investeringar i utlandet gav ett inflöde på närmare 7 miljarder kronor medan avkastning på övriga investeringar i Sverige gav ett utflöde på 4 miljarder kronor.

Diagram 10: Avkastning övriga investeringar, netto mdr SEK

Löpande transfereringar

Löpande transfereringar innefattar överlåtelser av reala eller finansiella tillgångar utan att motprestationer görs. Posten omfattar främst *EU-bidrag* och *U-bistånd* och gav under tredje kvartalet ett utflöde på 15 miljarder kronor.

Kapitalbalansen

Kapitalbalansen består främst av *EU-bidrag* och *U-bistånd* för investeringar men omfattar även "överlåtelser av rättigheter" (patent, copyright, m.m.). Tredje kvartalet gav kapitalbalansen ett nettoutflöde på 2 miljarder kronor.

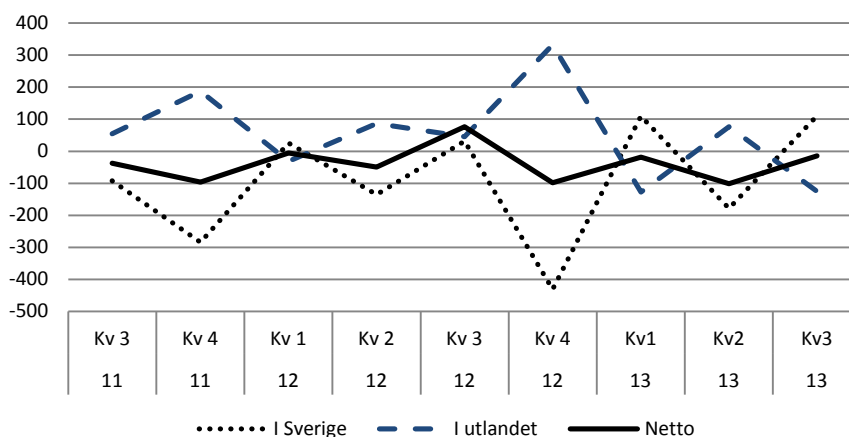
Finansiell balans

Den finansiella balansen som består av *direkta investeringar*, *portföljinvesteringar*, *övriga investeringar*, *finansiella derivat* och *valutareserven* gav upphov till nettoutflöden om 15 miljarder kronor under årets tredje kvartal.

Posten övriga investeringar gav ett kapitalutflöde på 110 miljarder.

Direkta investeringar bidrog med kapitalutflöden. Portföljinvesteringar gav dock ett kapitalinflöde på 90 miljarder. Även posterna finansiella derivat och valutareserven resulterade i kapitalinflöden.

Diagram 11: Finansiell balans, mdr SEK

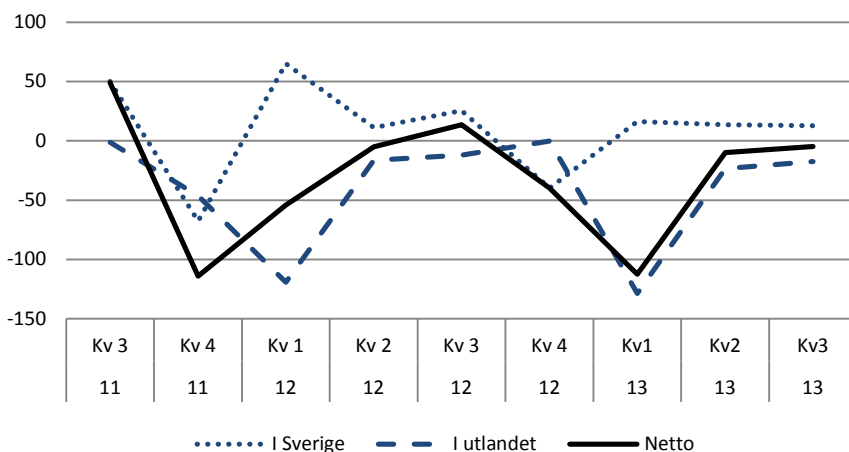

Direkta investeringar

Totalt gav direkta investeringar ett nettoutflöde på 5 miljarder kronor under tredje kvartalet. Svenska direktinvesteringar i utlandet gav ett nettoutflöde på 18 miljarder kronor medan utländska direktinvesteringar i Sverige gav ett nettoinflöde på 13 miljarder kronor. Under kvartalet har det inte gjorts så många stora transaktioner.

Återinvesterade vinstmedel stod för en stor del av flödena både inom svenska direktinvesteringar i utlandet och utländska direktinvesteringar i Sverige. Återinvesterade vinstmedel är en residualpost i statistiken och avser den del av avkastningen som inte delas ut till aktieägarna, utan som istället blir kvar i bolagen.

Diagram 12: Direktinvesteringar, mdr SEK

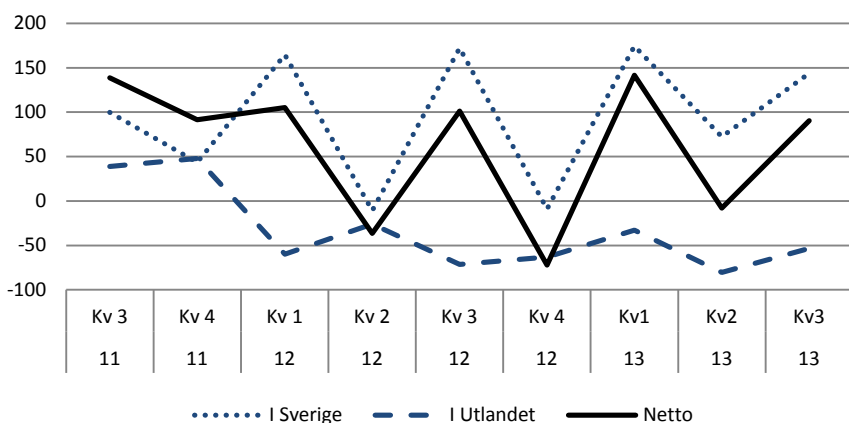
Portföljinvesteringar

Portföljinvesteringar består av aktier och fonder samt räntebärande värdepapper. Ett aktieinnehav redovisas som en portföljinvestering om ägandet är lägre än 10 procent av aktiekapital eller röster. Är ägarandelen högre än 10 procent definieras det som direkta investeringar.

Portföljinvesteringar med utlandet gav under årets tredje kvartal ett kapitalinflöde på 90 miljarder kronor netto. Utländska investerare köpte under kvartalet svenska räntebärande värdepapper för 111 miljarder kronor. Svenska banker ökade sin upplåning i räntebärande värdepapper för 76 miljarder. Svenska placerare köpte utländska obligationer för 41 miljarder och utländska aktier och fonder för 22 miljarder.

Totalt köpte utländska investerare svenska aktier för 33 miljarder kronor netto under kvartalet. Svenska staten sålde under kvartalet sina sista aktier i Nordea. En stor del av aktieposten köptes av utländska investerare.

Diagram 13: Portföljinvesteringar, mdr SEK

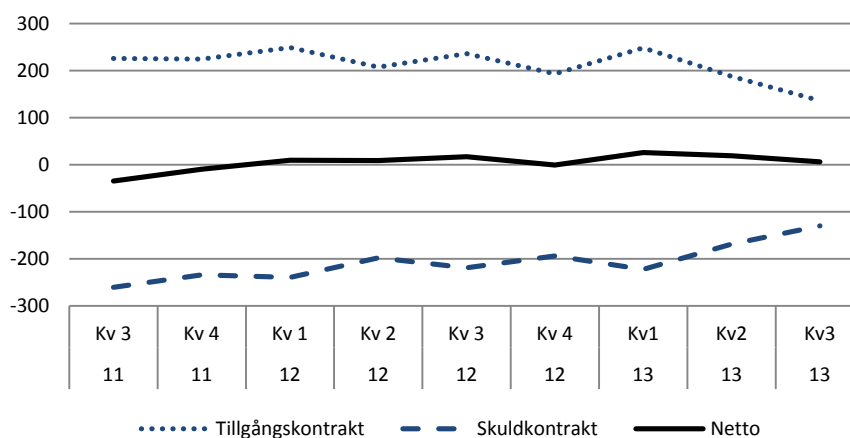

Finansiella derivat

Transaktioner i finansiella derivat utgörs i största grad av swapkontrakt i räntor och valutor och främsta innehavare är de svenska storbankerna. Positivt marknadsvärderade kontrakt mot utländsk motpart definieras som en tillgång och på samma sätt definieras ett kontrakt med ett negativt marknadsvärde som ett skuldkontrakt.

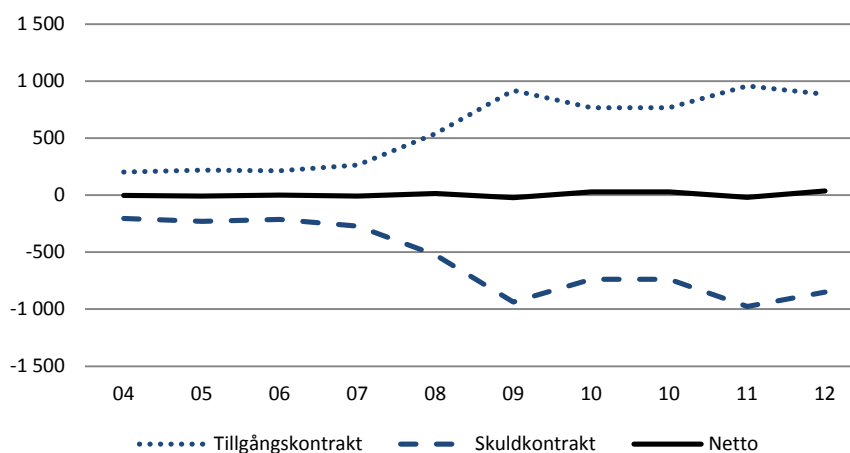
Finansiella derivat genererade under tredje kvartalet ett nettoinflöde på 7 miljarder kronor. Största delen av nettoinflöde genererades av olika typer av swapkontrakt.

Diagram 14: Finansiella derivat, mdr SEK

Till följd av den globala finanskrisen ökade marknadsvärdena i såväl skuld- som tillgångskontrakt vilket har gett större flöden i finansiella derivat under de senaste åren. Ställningsvärden i finansiella derivat illustreras i diagram 15 .

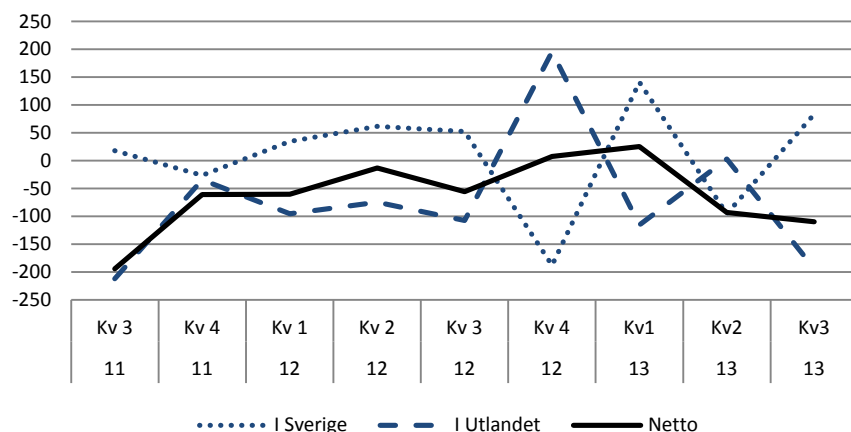
Diagram 15: Finansiella derivat, ställningsvärde, 2004-2012, mdr SEK

Övriga investeringar

Övriga investeringar består huvudsakligen av banksektorns lån till och från utlandet exklusive värdepapperslån. Detta innefattar bland annat reverslån, depositioner och repor.

Diagram 16: Övriga investeringar, mdr SEK

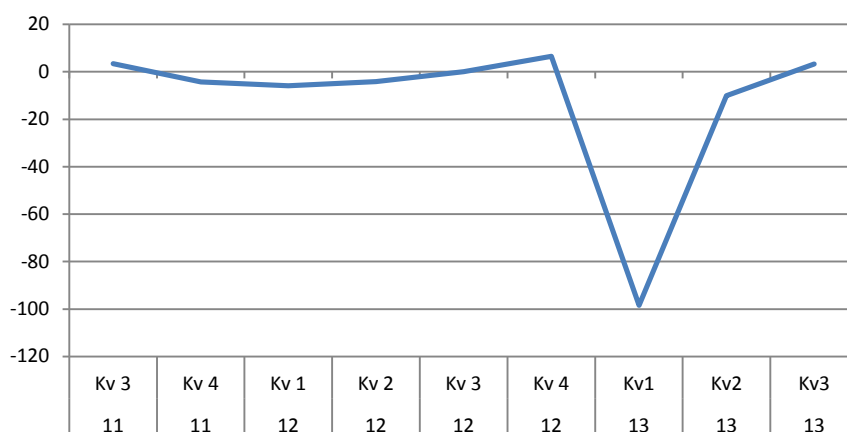
Övriga investeringar gav under tredje kvartalet ett nettoutflöde på 110 miljarder kronor. Utlåning till utlandet gav totalt ett nettoutflöde på 194 miljarder kronor medan upplåning från utlandet gav ett nettoinflöde på 84 miljarder kronor. Liksom tidigare stod bankerna för merparten av nettoutflödet under kvartalet men bakom utflödet ligger även Riksgäldens ökade depositioner i utlandet till följd av statens försäljning av sitt resterande innehav i Nordea. De icke-finansiella företagen ökade sina banktillgodohavanden i utlandet och minskade upplåning från utlandet, vilket också bidrog till nettoutflödet.

Valutarenserven

Sveriges valutareserv är Sveriges riksbanks reserv av guld och värdepapper i utländska valutor. Dess huvudsyfte är att ge tillfälliga likviditetsstöd till insolventa banker, att fullgöra Sveriges del i den internationella valutafonden (IMF) och att vid behov intervensera på valutamarknaden.

Valutarenserven genererade under tredje kvartalet ett nettoinflöde på 3 miljarder kronor vilket främst förklaras av en minskning av utländska banktillgodohavanden och räntebärande värdepapper. Valutarenserven minskade något och uppgick vid slutet av tredje kvartalet till 427 miljarder kronor.

Diagram 17: Valutareserven, netto mdr SEK

Revideringar

Sveriges revideringspolicy för betalningsbalansen är enligt följande:

- Vid publicering av kvartal 1 revideras närmast föregående 4 kvartal
- Vid publicering av kvartal 2 revideras föregående 13 kvartal
- Vid publicering av kvartal 3 revideras föregående 10 kvartal
- Vid publicering av kvartal 4 revideras föregående 11 kvartal

Undantagsvis kan ytterligare perioder revideras om det skett metodändringar eller tillkommit nya data som ger en påtagligt förändrad bild av betalningsbalansen.

Betalningsbalansen har reviderats från 2011 kvartal 1 till och med 2013 kvartal 2. Under den reviderade perioden skedde revideringar om 3 miljarder netto i bytesbalansen och 40 miljarder netto i den finansiella balansen.

Vad är betalningsbalansen?

Betalningsbalansen produceras och sammanställs sedan 2007 av Statistiska centralbyrån på uppdrag av Sveriges riksbank.

I en sluten ekonomi bestäms nivån på investeringarna av det samlade sparandet i ekonomin. Detta innebär att om sparandet av någon anledning minskar blir följden att även investeringarna minskar. I en öppen ekonomi är sambandet mellan sparande och investeringar inte lika tydligt eftersom globala finansiella marknader gör att internationellt kapital enkelt kan flöda mellan länder. Betalningsbalansen innehåller information om dessa flöden. Det är helt enkelt en sammanställning av ett lands reala och finansiella transaktioner med omvärlden. Betalningsbalansen huvudaggregat är *bytesbalansen*, *kapitalbalansen* och den *finansiella balansen*.

En härledning av betalningsbalansen

Ett lands bruttonationalprodukt, BNP_t , är det samlade värdet på de varor och tjänster som produceras i landet under ett visst år t . Produktionen används till att tillfredsställa antingen den inhemska efterfrågan i form av hushållens konsumtion, C_t , privata investeringar, I_t , och offentliga utgifter, G_t , eller till att levereras utomlands i form av export av varor och tjänster, X_t . Den inhemska efterfrågan kan även tillgodoses av import av varor och tjänster, M_t . Den s.k. nationella inkomstidentiteten visar att ett lands produktion under ett enskilt år är lika med summan av den inhemska efterfrågan ($C_t + I_t + G_t$) och nettoförsäljningen av varor och tjänster till övriga världen ($X_t - M_t$):

$$BNP_t = C_t + I_t + G_t + X_t - M_t.^1 \quad (1)$$

Genom att addera de s.k. nettofaktorinkomsterna, F_t , d.v.s. svenska faktorinkomster intjänade utomlands (svenska löntagares ersättning utomlands samt avkastningen på svenskt kapital utomlands) minus utländska faktorinkomster intjänade i Sverige (utländska löntagares ersättning i Sverige samt avkastningen på utländskt kapital i Sverige) kan (1) skrivas om i termer av den s.k. bruttonationalinkomsten, BNI_t :²

$$BNI_t = C_t + I_t + G_t + X_t - M_t + F_t. \quad (2)$$

En omskrivning av (2) ger:

$$BNI_t - C_t - G_t = S_t = I_t + X_t - M_t + F_t, \quad (3)$$

¹ Denna relation kallas för en identitet eftersom den definitionsmässigt måste vara uppfyllt i varje enskild tidsperiod.

² Dessa faktorinkomster kallas numera ofta för primära inkomster. Nettofaktorinkomsterna består av löner, kapitalavkastning och löpande transfereringar.

där S_t avser det samlade nationella sparandet i ekonomin. Det nationella sparandet utgörs av den konsoliderade offentliga sektorns sparande, $T_t - G_t$, där T_t är skatteintäkten, och hushållens sparande, $BNI_t - T_t - C_t$.³

Enligt (3) gäller:

$$S_t - I_t = X_t - M_t + F_t. \quad (4)$$

Differensen mellan S_t och I_t kallas ofta för nettoinvesteringarna gentemot utlandet och differensen mellan X_t och M_t kallas för handel i varor och tjänster. $X_t - M_t + F_t$ är bytesbalansen. Ekvation (4) visar därmed att det finns ett enkelt samband mellan nettoinvesteringarna och handeln i varor och tjänster. För en given nettofaktorinkomst kommer alltid förändringar i differensen mellan S_t och I_t att följas av motsvarande förändringar i differensen mellan X_t och M_t . Ekvation (4) visar också att det inte går att på kort sikt reducera ett underskott i handeln i varor och tjänster utan att samtidigt öka det nationella sparandet eller minska de inhemska investeringarna.⁴ Det är även intressant att notera att ekvation (4) innebär att om hushållens sparande är lika stort som de inhemska investeringarna, kommer den offentliga sektorns sparande utvecklas ungefär som nettoexporten över tiden.⁵

På samma sätt som det nationella sparandet kan delas upp i den konsoliderade offentliga sektorns sparande och hushållens sparande kan de inhemska investeringarna delas upp i den offentliga sektorns investeringar och privata investeringar. Denna uppdelning ger vid handen att om den offentliga sektorns investeringar överstiger denna sektors sparande, och om detta inte fullt ut motverkas av ett sparandeöverskott i den privata sektorn, måste detta per definition motsvaras av ett underskott i bytesbalansen. Ett växande underskott i bytesbalansen kan därigenom vara ett tecken bland andra på att statens utgifter är högre än inkomsterna.

Genom att kombinera den nationella inkomstidentiteten (1) med den nationella budgetrestriktionen kan betalningsbalansen härledas. Enligt budgetrestriktionen är landets samlade utgifter i varje tidsperiod begränsade av inkomsten i samma period och landets möjligheter att låna:

$$BNP_t + r_t A_t = C_t + I_t + G_t + (A_{t+1} - A_t). \quad (6)$$

där A_t är nettotillgångarna gentemot utlandet i period t och $r_t A_t$ är ränteavkastningen på dessa tillgångar. Nettotillgångarna består i sin tur av kapitalbalansen och den finansiella balansen. Från (1) och (6) erhålles enkelt betalningsbalansen:

$$X_t - M_t + F_t = -(A_t - A_{t+1}). \quad (7)$$

³ Detta innebär alltså att det nationella sparandet är identiskt med summan av den offentliga sektorns sparande och hushållens sparande.

⁴ Nettofaktorinkomsterna antas vara konstanta på kort sikt.

⁵ Denna relation innebär i själva verket att den offentliga sektorns budgetbalans under vissa tidsperioder kommer att samvariera med utrikeshandeln i varor och tjänster.

Vänsterledet i betalningsbalansen (7) är, som tidigare har nämnts, bytesbalansen som består av summan av handeln i varor och tjänster och nettofaktorinkomsterna. Termen $(A_t - A_{t+1})$ i högerledet visar hur nettotillgångarna gentemot utlandet förändras över tiden. Notera att om svenskar nettoköper utländska tillgångar så uppvisar kapitalbalansen och den finansiella balansen ett nettounderskott, d.v.s. $A_t - A_{t+1} < 0$. Ekvation (7) innebär således att summan av bytesbalansen, kapitalbalansen och den finansiella balansen alltid är identiskt lika med noll.⁶

Sambandet med utlandsställningen

Eftersom den finansiella balansen mäter nettoutlåningen gentemot omvärlden kommer en förändring i bytesbalansens saldo – per definition – alltid att motsvaras av en likartad förändring i nettoanspråken gentemot omvärlden. Ett bytesbalansöverskott motsvaras således av en ökning av nettofordringarna – privata eller offentliga – gentemot omvärlden. Överskottet kan även återspeglas i en ökning av valutareserven eftersom valutareservstransaktionerna ingår i den finansiella balansen. Ett underskott i bytesbalansen innebär istället att nettoförvärven från omvärlden måste betalas antingen genom avveckling av utländska tillgångar eller genom en ökning av skulderna till utlandet.

Detta innebär att om t.ex. Sverige köper mer tillgångar utomlands än vad som säljs till utlandet (detta är detsamma som att säga att nettot av den finansiella balansen är mindre än noll) måste Sverige samtidigt sälja mer varor och tjänster till utlandet än vad som köps från utlandet. De samlade betalningarna ut ur ett land måste helt enkelt motsvara det samlade betalningsinflödet.

Utlandsställningen visar ett lands totala nettoskuldsättning och redovisas i form av stockuppgifter över samtliga inhemska sektors tillgångar och skulder gentemot omvärlden. Nettot av tillgångarna och skulderna är således ett mått på ett lands förmögenhet gentemot omvärlden. Stockuppgifterna redovisas till marknadsvärde och delas precis som den finansiella balansen in i direkta investeringar, portföljinvesteringar, finansiella derivat, övrigt kapital och valutareserven.⁷

⁶ Eftersom en rad olika källor används för att mäta posterna i betalningsbalansen uppstår såväl mätfel som periodiseringsfel och därför ingår också en residual i form av en restpost.

⁷ I vissa fall används det bokförda värdet istället för marknadsvärdet p.g.a. att underlaget för beräkning av marknadsvärdet är otillräckligt.

Sambandet mellan utlandsställningen och de transaktioner som ingår i betaldningsbalansen illustreras i figuren nedan. Förändringar i nettoställningen gentemot omvärlden beror både på genomförda transaktioner som registreras i den finansiella balansen och på förändringar i växelkurser och tillgångspriser. Dessutom kan stockarna påverkas av t.ex. nedskrivningar av fordringar (ett exempel på övriga korrigeringar i figuren). Om bytesbalansen under en längre period uppvisar under- eller överskott medför detta en uppbyggnad av antingen en nettoskuld eller en nettotillgång.

		Förändringar av utlandsställningen beroende på				
Ingående balans	Transaktioner	Prisförändringar	Valutakursförändringar	Övriga korrigeringar	Utgående balans	

All officiell statistik finns på: **www.scb.se**
Statistikservice: tfn 08-506 948 01

All official statistics can be found at: **www.scb.se**
Statistics service, phone +46 8 506 948 01